

普通高等教育“十一五”国家级规划教材

2

波斯语教程

دوره آموزش زبان فارسی

编著 李湘

北京大学出版社
PEKING UNIVERSITY PRESS

波斯语教程(二)

李 湘 编著

北京大学出版社
PEKING UNIVERSITY PRESS

图书在版编目(CIP)数据

波斯语教程(二)/李湘编著. —北京:北京大学出版社, 2009. 11
ISBN 978-7-301-16016-9

I. 波… II. 李… III. 波斯语—高等学校—教材 IV. H733
中国版本图书馆 CIP 数据核字(2009)第 187722 号

书 名: 波斯语教程(二)

著作责任者: 李 湘 编著

责任编辑: 兰 婷

标准书号: ISBN 978-7-301-16016-9/H · 2353

出版发行: 北京大学出版社

地 址: 北京市海淀区成府路 205 号 100871

网 址: <http://www.pup.cn>

电 话: 邮购部 62752015 发行部 62750672 编辑部 62767347 出版部 62754962

电子信箱: zbing@pup.pku.edu.cn

印 刷 者: 北京大学印刷厂

经 销 者: 新华书店

787 毫米×1092 毫米 16 开本 29.75 印张 743 千字

2009 年 11 月第 1 版 2009 年 11 月第 1 次印刷

定 价: 59.00 元(附赠光盘)

未经许可,不得以任何方式复制或抄袭本书之部分或全部内容。

版权所有,侵权必究

举报电话: (010)62752024 电子信箱: fd@pup.pku.edu.cn

前 言

《波斯语教程》是大学本科一、二年级专业波斯语教材，共二册。北京大学 1991 年出版过一本《波斯语基础教程》(李湘主编)。该书经各大学和培训班使用，编者征询了兄弟院校同行的意见，在此基础上，编写了这本教材。

比较 1991 年的基础教程，本书有如下特点：

1. 选材内容：本书尽量选用反映现代科学文化成果的新题材和有关对象国社会文化和民族风习的文章，以便使学习者在掌握语言的同时，扩大视野，增长知识，加强对对象国的了解。

2. 注重口头表达能力：从一年级第一阶段开始就编写会话课文。二年级增加口语训练内容。同时注意常用词汇的学习和使用练习。

3. 设阶段性语法概述：在每个语法阶段开始前，增加对该阶段语法的综合性介绍，以便使学习者对该阶段语法的内容做到心中有数。更好地理解学习过程中遇到的语法现象。

4. 增加反映对象国人文景观的图片和配合学习内容的图画，以提高学习兴趣和对象国情况的直观了解。

恳切希望读者对本书的不足之处提出批评和建议。

本书编写过程中，得到伊朗朋友伊尔汗姆·米尔扎尼扬 (Elham Mirzania) 博士的热情帮助。在此谨表衷心感谢。

北京大学外国语学院 东方语言文学系 李湘

فهرست

目 录

第一课	درس اول		
	会话	در را قفل کرده اید؟	1
	课文	مثل این که مریض شده ام	2
	语法	现在完成时态(一)	5
	诗歌	خواب	11
	阅读	بیماری کاوه	13
	日常口语	چییه؟ کیه؟ کو؟	14
	谚语小贴士		14
第二课	درس دوم		
	课文	سر گذشت زمینی که ما بر روی آن زندگی می کنیم	15
	语法	及物动词和不及物动词(二) —— 动词的对应性	18
	诗歌	مادر	26
	阅读	دریا و حلزون	28
	日常口语	تو چی می گی؟	29
	谚语小贴士		30
第三课	درس سوم		
	会话	باید از محل خط کشی شده در خیابان عبور کرد	31
	课文	عبور از خیابان	32
	语法	无人称句	35
	诗歌	من می توانم باد باشم	41
	阅读	پاییز	42
	日常口语	نمی خوام(به شما) زحمت بدم	43
	谚语小贴士		44
第四课	درس چهارم		
	会话	خوش به حالت	45
	课文	داستان پیدایش آتش	46
	语法	将来时态	50

	阅读	خورد و خوراک سالم.....	56
	谚语小贴士.....		57
第五课	درس پنجم		
	诗歌	مهرگان (۱).....	58
		فصلها (۲).....	59
第六课	درس ششم		
	阅读	داستانی از قابوس نامه.....	61
	会话	خیلی سردم است.....	64
	课文	پزشک دانا.....	66
	语法	主语嵌入式动词结构.....	69
	诗歌	توانا بود هر که دانا بود.....	76
	阅读	داستان آتش.....	76
	日常口语	عیدت مبارک!.....	77
	谚语小贴士.....		77
第七课	درس هفتم		
	会话	مگه کتاب داستان اشکال داره؟.....	78
	课文	هفته کتاب.....	79
		کتاب خوب.....	81
	语法	及物动词和不及物动词 (三) —— 再及物动词.....	82
	谚语小贴士.....		90
语法指南	波斯语动词的语态.....		91
第八课	درس هشتم		
	会话	تئاتر بزرگ ملی در سال ۲۰۰۷ ساخته شد.....	92
	课文	ابو علی سینا دانشمند بزرگ ایران.....	93
	语法	动词的被动语态 (一) —— 被动语态的构成和用法 (一)	97
	诗歌	وطن ما.....	102
	阅读	هوورکرافت.....	103
	日常口语	دادم تعمیرش کنن.....	104
	谚语小贴士.....		104
第九课	درس نهم		
	课文	قهوه خانه های ایرانی.....	105
	语法	动词的被动语态 (二) —— 被动语态用法 (二)	108

	阅读	غذای ایرانیان.....	114
	日常口语	باورم همیشه.....	115
	谚语小贴士.....		115
第十课	درس دهم		
	诗歌	درختکاری (۱).....	116
		فروتنی (۲).....	118
	阅读	جشن مهرگان.....	119
第十一课	درس یازدهم		
	会话	قرار سینما.....	122
	课文	سنگگشت و مرغابی ها.....	124
	语法	过去完成时态.....	127
	阅读	کار نشد ندارد.....	135
	谚语小贴士.....		135
第十二课	درس دوازدهم		
	课文	سفر به شیراز.....	136
	语法	比较状语从句.....	141
	阅读	راه برو.....	149
	日常口语	پاتو گذاشتی روی پام.....	150
	谚语小贴士.....		150
第十三课	درس سیزدهم		
	会话	شانس آوردم.....	151
	课文	درست دیدن و درست شنیدن.....	154
	语法	过去假定时态(一).....	158
	诗歌	عاشق‌خیز، کامد بهاران.....	166
	谚语小贴士.....		168
第十四课	درس چهاردهم		
	会话	چشم شماروشن!.....	169
	课文	دهقان فداکار.....	171
	语法	过去假定时态(二).....	174
	诗歌	نحوی و کشتیبان.....	180
	阅读	دانشمند و قایق ران.....	181
	谚语小贴士.....		183

第十五课	درس پانزدهم		
	诗歌	(۱) میازار موری که دانه کش است	184
		(۲) پشه و چنار	185
	阅读	(۱) ابن سینا	187
		(۲) تهران، پایتخت ایران	188
第十六课	درس شانزدهم		
	课文	داستان پرواز	190
	语法	现在完成进行时态	194
	诗歌	اشک یتیم	202
	日常口语	امیدوارم سر حرفت بمونی!	204
	谚语小贴士		205
语法指南	波斯语构词法概述		206
第十七课	درس هفدهم		
	会话	شما به چه ورزشی علاقه دارید؟	208
	课文	بازیهای المپیک	210
	语法	构词法 (一)	214
		—— 派生词和复合词	
	诗歌	ز ورزش میاسای و کوشنده باش	223
	阅读	موج سواران	225
	谚语小贴士		226
第十八课	درس هجدهم		
	课文	محیط دوستانه مدرسه	227
	语法	构词法 (二)	231
		动词派生形容词(一)	
	诗歌	بنی آدم اعضای یکدیگرند	238
	日常口语	شرمنده ام	239
	谚语小贴士		239
第十九课	درس نوزدهم		
	课文	خروس و روباه	240
	语法	构词法 (三)	244
		—— 动词派生形容词(二)	
		动词派生名词	
	诗歌	روباه و زاغ	252
	日常口语	پرخوری و حیف خوری	253
	谚语小贴士		253

第二十课	درس بیستم		
	诗歌	ایران (۱)	254
		رنج و گنج (۲)	255
	阅读	افسانه آرش (۱)	258
		گنج کشاورز (۲)	259
语法指南	波斯语句子的类型		263
第二十一课	درس بیست و یکم		
	课文	اثر گلخانه ای (۱)	264
		بحران انرژی (۲)	266
	语法	并列复合句	268
	阅读	از پاکت های کاغذی استفاده کنید	277
	谚语小贴士		278
第二十二课	درس بیست و دوم		
	课文	سعدی (۱)	279
		چند سخن از سعدی (۲)	282
	语法	主从复合句 (一)	284
		时间状语从句	
		地点状语从句	
	阅读	دو درویش	291
	日常口语	ازت توقع نداشتم	292
	谚语小贴士		292
第二十三课	درس بیست و سوم		
	课文	نفت	293
	语法	主从复合句(二)	298
		主语从句	
		程度状语从句	
	阅读	مریخ اسرار آمیز	306
	日常口语	دلم شور میزنه	309
	谚语小贴士		309
第二十四课	درس بیست و چهارم		
	课文	ز گهواره تا گور دانش بجوی	310
	语法	主从复合句(三)	314
		宾语从句	
		直接引语与间接引语	
	诗歌	بشنو ای فرزانه فرزند	322

	日常口语	قصه اش درازه.....	324
	谚语小贴士.....		324
第二十五课	درس بیست و پنجم		
	诗歌	باران (۱).....	325
		کسری و دهقان (۲).....	329
	阅读	نامه نویسی.....	331
第二十六课	درس بیست و ششم		
	课文	راه آهن.....	338
	语法	主从复合句(四).....	342
		定语从句	
		目的状语从句	
	阅读	قطار مغناطیسی.....	351
	日常口语	شیشه تو پایت نره !.....	352
	谚语小贴士.....		352
第二十七课	درس بیست و هفتم		
	课文	عصر فضا.....	353
	语法	主从复合句(五).....	357
		表语从句	
		原因状语从句	
	诗歌	علم و هنر.....	365
	阅读	امام محمد غزالی.....	367
	谚语小贴士.....		368
第二十八课	درس بیست و هشتم		
	课文	بهترین ارمغان.....	369
	语法	主从复合句(六).....	373
		条件状语从句	
		方式状语从句	
	阅读	سیستم راهنمایی قمرهای مصنوعی.....	381
	日常口语	سر چی؟.....	382
	谚语小贴士.....		383
第二十九课	درس بیست و نهم		
	课文	دوست بزرگ بچه ها.....	384
	语法	主从复合句(七).....	391
		让步状语从句	
		结果状语从句	

	日常口语	درسته، خودشه.....	402
	谚语小贴士.....		403
第三十课	درس سیم		
	诗歌	(۱) چشمه و سنگ.....	404
		(۲) نصیحت.....	406
	阅读	(۱) چرا سرزمین ما را ایران می نامند؟.....	408
		(۲) تاریخ ایران.....	410
附录(一)	阿拉伯语构词法.....		413
附录(二)	书信写法.....		415
附录(三)	本书谚语.....		419
总生词表.....			422

درس اول

گفتگو

در را قفل کرده اید؟

۱- فرشته ، چرا اوقات تلخ است ؟

- چون کتاب " گلستان " سعدی را گم کرده ام . تمام صبح دنبال آن گشتم

ولی هنوز پیدایش نکرده ام .

- چون موبایلم را در سینما جا گذاشته ام . هنوز پیدایش نکرده ام .

۲- در اتاق را قفل کرده اید ؟

- آ ، فراموش کردم که قفل کنم .

۳- شنیده ام که منیره در بیمارستان بستری شده است . شما به عیادت او

رفته اید ؟

- نه ، هنوز نرفته ام . ولی تصمیم دارم که امروز بروم .

واژه ها

قفل	[ghofl]	(名)	锁
~ کردن		(动)	
تلخ	[talkh]	(名)	苦
گم	[gom]	(形)	丢失的、失掉的、失踪的
~ کردن		(动)	丢失、失掉、失踪
دنبال	[donbāl]	(名)	追随；末端、尾部
~ گشتن(گرد)	[gashtan(gard)]	(动)	寻找、寻觅
موبایل	[mobāyl]	(名)	手机
کلید	[keeled]	(名)	钥匙
فراموش	[farāmoosh]	(形、名)	忘记的；忘记
~ کردن		(动)	

医院	(名)	[beemārestān]	بیمارستان
卧床的 (病人)	(形、名)	[bastaree]	بستری
	(动)		~ شدن
探亲、探望、看望 (病人)	(名)	[eyādat]	عیادت
	(动)		~ کردن
决定、决心	(名)	[tasmeem]	تصمیم
	(动)		~ داشتن / گرفتن

◆ 现在完成时态

现在完成时态动词构成

现在完成时态动词

متن

منیژه: مادرِ حالم خیلی بد است. مثل این که
مریض شده ام.

مثل این که مریض شده ام

ساعت شش صبح بود که منیژه از خواب بیدار شد. ولی هرچه سعی کرد
نتوانست از جای خود بلند شود. سرش بشدت درد می کرد و چشمهایش باز
نمی شد. خیلی تند نفس می کشید و احساس می کرد که هوای اتاق خیلی سرد

است. لحاف را روی سرش کشید و چند دقیقه بعد دوباره به خواب رفت.

مادرش ساعت ۷ / ۵ در اتاق او را باز کرد و او را صدا زد و گفت :

" منیژه! بلند شو ، ساعت هفت و نیم است ، مدرسه ات دیر می شود. "

منیژه سرش را بلند کرد و گفت: " مادر ، حالم خوب نیست، مثل این که مریض شده ام.^۱ مادرش کنار تختخواب او نشست و دست خود را روی پیشانی‌اش گذاشت. پیشانی منیژه خیلی داغ و چشم‌هایش هم قرمز بود. مادرش گفت : " مثل این که سرمای شدید خورده ای و تب داری! " منیژه گفت: " سر درد هم دارم. حالم خیلی بد است. " مادرش گفت: " بهتر است لباست را بپوشی تا تو را پیش دکتر ببرم. منیژه از رختخواب بیرون آمد و بعد از لباس پوشیدن با مادرش به مطب دکتر رفت. توی مطب کسی نبود و دکتر داشت چیز می نوشت.

دکتر منیژه را معاینه کرد و گفت: " چه خوب شد که زودتر به اینجا آمدید! برایتان یک نسخه می نویسم و فکر می کنم بعد از دو روز خوب می شوید. " آن وقت دکتر یک نسخه کوتاه نوشت و به دست مادر منیژه داد. منیژه و مادرش از مطب دکتر به یک داروخانه که در همان نزدیکی بود، رفتند و نسخه را به مدیر داروخانه دادند. مدیر داروخانه چند قرص، چند کپسول، یک شیشه شربت و یک آمپول به آنها داد و گفت : " روزی سه تا از قرص ها و

^۱ مانند این/ آن که...، 这是连词，引导比较状语从句。除此外还有...، هر چه...، هر قدر...، همان قدر...، 等。比较状语从句将在第 12 课语法中进一步讲解。

کپسول ها را با سه قاشق از این شربت بخورید و این آمپول را هم همین الان
 بزنید. منیژه و مادرش با دواها به مطب دکتر برگشتند. دکتر آمپول را در
 بازوی منیژه زد و گفت: " امروز و فردا باید استراحت کنید و غذایتان باید
 شیر، آش و سوپ باشد. آبگوشت و ماست تازه و آبمیوه هم خوب است."
 ساعت نزدیک ده صبح بود که منیژه و مادرش از مطب دکتر خارج
 شدند و با تاکسی به خانه رفتند.

واژه ها

加剧、剧烈、厉害	(名)	[sheddat]	شدت
强烈地、剧烈地、激烈地	(副)		به ~
呼吸、气息	(名)	[nafas]	نفس
呼吸	(动)		~ کشیدن
感觉、知觉	(名)	[ehsas]	احساس
感觉、觉得	(动)		~ کردن
被子、盖布	(名)	[lahāf]	لحاف
生病的；病人	(形、名)	[mareez]	مريض
前额、额头	(名)	[peeshānee]	پیشانی
烙印；烫的、炽热的	(名、形)	[dāgh]	داغ
强烈的、剧烈的、严重的	(形)	[shadeed]	شدید
诊所、诊疗所	(名)	[matabb]	مطب
检查、诊断	(名)	[mo'āyene]	معاینه
	(动)		~ کردن
药方、处方；(书籍的)副本、份	(名)	[noskhe]	نسخه
药房、药铺、配药室	(名)	[dārookhāne]	داروخانه
附近	(名)	[nazdeekee]	نزدیکی
主管人、管理者、经理	(名)	[modeer]	مدیر
药片、药丸；(量)一片	(名)	[ghors]	قرص
密封的罐状容器；胶囊；	(名)	[kapsool]	کپسول
药、药剂、药品	(名)	[davā]	دوا

上臂、肘	(名)	[bāzoo]	بازو
粥	(名)	[āsh]	آش
(放有蔬菜、豆等作的) 肉汤	(名)	[ābgoosht]	آبگوشت
酸牛奶、凝乳	(名)	[māst]	ماست
果汁	(名)	[ābmeeve]	آبمیوه

دستور زبان

现在完成时态 (一)

مضارع نقلی (۱)

1. 构成

人称词尾 + ◦ + 过去时动词词根

人称词尾 + ◦ + 动词过去时词根	: 肯定式
人称词尾 + ◦ + 动词过去时词根 + نه	: 否定式

1) 简单动词 دیدن (过去时词根 دید)

من	دیده ام	ندیده ام	ما	دیده ایم	ندیده ایم
تو	دیده ای	ندیده ای	شما	دیده اید	ندیده اید
او	دیده است	ندیده است	آنها	دیده اند	ندیده اند

2) 复合动词 دادن اطلاع (过去时词根 داد اطلاع)

من	اطلاع داده ام	اطلاع نداده ام	ما	اطلاع داده ایم	اطلاع نداده ایم
تو	اطلاع داده ای	اطلاع نداده ای	شما	اطلاع داده اید	اطلاع نداده اید
او	اطلاع داده است	اطلاع نداده است	آنها	اطلاع داده اند	اطلاع نداده اند

以 ā [ā], ای [ee], ا [a], ا [e], ا [o] 为首的动词的否定式加 نَـ 的规则参见一般过去时态动词变化。

2) 现在完成时态的用法

1) 强调过去某时刻已完成的动作的结果对现在的影响。例如:

چه کسی شیشه پنجره را شکسته است؟

谁把玻璃窗打碎了？（强调现在玻璃是碎的）

او هنوز نرفته است .
他还没走。（强调他现在还在这里）

2) 表示过去某时刻开始的动作，其状态一直延续到现在。例如:

آیا می دانید که علی در بیمارستان بستری شده است؟

你知道阿里住院了吗？

بیش از يك ساعت است که او آرام دراز کشیده است .

他安静地躺在那里已有一个多小时了。

3. 用于这个时态的时间状语

例如：

... این روزها ، سالهای اخیر ، روزهای اخیر ، اخیراً ، تاکنون ، تابحال

等等。只要符合上述用法的时间状语都可使用。

تمرین

۱- جمله های زیر را با تغییر دادن زمانهای فعل به ماضی نقلی تبدیل کنید .

(۱) دانشجویان سال اول در مقابل دروازه غربی دانشگاه جمع شدند.

خانم محمدی شام خوشمزه و رنگارنگی برای ما تهیه کرد .

(۳) علی هر هفته کتاب جالبی را از کتابخانه امانت می گیرد.